

LUTHEROVA DEKÁDA 2015

Sloboda a služba kresťana – ospravedlnenie a posvätenie

8. Varujme sa pýchy

"Slabého vo viere sa ujímajte, (a) nie, aby ste posudzovali jeho zmýšľanie. Jeden verí, že môže všetko jesť; slabý je len zeleninu. Kto je (všetko), nech nepohrda tým, kto neje (všetko), a kto neje (všetko), nech nesúdi toho, čo (všetko) je. Ved' Boh ho prijal. Kto si ty, že súdiš cudzieho sluhu? On svojmu Pánovi stojí, alebo padá. Ale bude stáť, lebo Pán má moc udržať ho. Nieкто súdi, že jeden deň je viac ako druhý; iný zas súdi, že všetky dni (sú rovnaké). Len nech je každý úplne presvedčený o svojom. Kto zachováva (niektorý) deň, Pánovi ho zachováva, a kto nezachováva (niektorý) deň, Pánovi ho nezachováva. A kto je (všetko), Pánovi je, lebo Bohu ďakuje; kto však neje (všetko), Pánovi neje, a tiež Bohu ďakuje. Nikto z nás totiž nežije sebe a nikto sebe neumiera. Lebo ak žijeme, Pánovi žijeme, ak umierame, Pánovi umierame. A tak či žijeme, či umierame, Pánovi sme. Ved' práve na to Kristus umrel a ožil, aby panoval aj nad mŕtvymi aj nad živými. Prečo teda súdiš brata? Alebo ty zase, prečo pohrdaš bratom? Ved' všetci sa postavíme pred súdnu stolicu Božiu, lebo je napísané: Akože som živý, hovorí Pán, každé koleno bude kľakať predomnou a každý jazyk bude vyznávať Boha. Tak teda každý z nás (Bohu) vydá počet za seba. Nesúdme sa teda navzájom, ale radšej súdte tak, aby ste bratovi nezavdali príčinu urážať sa alebo pohoršovať." (R 14, 1 – 13)

Získanie významného postavenia, väčšieho majetku či mimoriadnej výhody so sebou vždy prináša nebezpečenstvo, že držiteľ tohto postavenia, majetku či výhody prepadne pýche. Pyšných ľudí stretávame veľmi často a kontakt s nimi nie je príjemný, o dlhodobejšej spolupráci ani nehovoriac. Dokážu veľmi jasne prejsť, že sa cítia nadradene, dokážu dať najavo pohrdanie či prevahu nad ostatnými, dokážu prejsť svoje presvedčenie, že sú niečo viac, a toto presvedčenie je v nich natoľko zakorenené, že ho vnímajú ako samozrejmosť.

Ani v duchovnom živote to nie je inak. Duchovná pýcha je reálny fenomén, ktorý sa vyskytuje veľmi často a vnáša do kresťanského spoločenstva nejednotnosť. Duchovne pyšní ľudia si myslia, že sú Bohom viac milovaní ako tí ostatní, že pre nich Pán Boh urobil viac ako pre ostatných, že oni majú už svoje spasenie "vo vrecku" a o nič viac sa nemusia starať. Ak sú takéto ľudia introverti, dokážu sa uzatvoriť do svojho vlastného duchovného sveta a v ňom radostne velebiť Pána Boha za dar viery a spasenia. Sú presvedčení, že nepotrebujú k svojmu šťastiu ani cirkev, ani kňaza a už vôbec nie ostatných ľudí v cirkvi či okolo seba, hlavne ak títo ešte nespoznali úžasnosť Božej lásky a nemajú taký dar spasenia, ako majú oni. Ak sú takéto ľudia extroverti, dokážu svoj pocit výnimočnosti a domnelej Božej vyvolenosti prejavovať ako nadradenosť nad ostatnými, dokážu na ostatných hľadiť pohrdavo, alebo ich dokonca pre slabosť ich viery napomínať za každú maličkosť a každé pokušenie, hoci sami podľahli tomu veľkému pokušeniu – pokušeniu pýchy.

Apoštoli by mohli byť právom namyslení, ved' boli osobnými priateľmi Pána Ježiša Krista, konali veľké divy a mali pre svoj duchovný život tie najväčšie predpoklady v podobe skúseností, ktoré získali priamo pri svojom Majstrovi. Apoštol Pavel, ktorý nebol učeníkom Pána Ježiša Krista, no stal sa apoštolom po predivnej udalosti pri Damasku, by tiež mohol byť namyslený pre jedinečnosť svojho vyvolenia a poslania, akým ho Pán Ježiš Kristus obdaril. Títo velikáni viery by mohli hľadiť "zhora" na ostatných a prichádzať do nových miest ako mravokárcovia, napomínatelia, učitelia, ktorí prejavujú láskavosť tým ostatným, ak im venujú svoj čas a povedia niečo o Kristovi. Apoštol Pavel sa však nazýva služobníkom a o svojom vyvolení za apoštola vždy hovorí, že je z Božej vôle. Nepripisuje si na tom nijakú zásluhu a dary, ktoré od Pána dostal, nevystavuje na obdiv, aby ho pre ne ľudia vyvyšovali. Vie, že to by nevňášalo do spoločenstva

jednotu. A jednota spoločenstva je pre neho veľmi dôležitá. Môže sa však naplno uskutočňovať iba vtedy, ak ľudia v ňom nie sú voči sebe ľahostajní a ak sa vzájomne akceptujú, hoci sú nielen intelektuálne, sociálne či vzdelanostne, ale aj duchovne na rôznej úrovni.

V dnešných slovách apoštol Pavel vystupuje proti tomu, aby sa tí, čo sú vo viere dospeljší, silnejší, a teda istejší, vyvyšovali nad ostatných a odsudzovali ich za ich slabosť či neistotu. Človek, zrelý vo viere, vie, že je dôležité zachovať jeden deň pre Pána Boha, a vie aj to, že pre Pána nie je dôležité, ktorý to je deň, hlavne aby ho človek zasvätil Hospodinovi a nie iným božstvám či samému sebe. Ten vo viere menej skúsený potrebuje ako pomôcku prikázanie, ktoré mu povie, že má svätiť nedeľu. Obaja sa tak dopracujú k tomu istému cieľu – zasvätia jeden deň Pánovi, no jeden s prikázáním a druhý bez neho. Je to podobné ako pri písaní. Niektorí potrebujú linajky, aby napísal list s rovnými riadkami. Iní dokážu písať rovno aj bez linajok. Linajky sú pomôcka, ktorá vedie k tomu, aby človek písal rovno. Rovnako tak sú prikázania pomôckou, ktorá má človeka viesť k tomu, aby žil v súlade s Božou vôľou a konal Pánu Bohu na slávu a seba na prospech. Človek, ktorý je duchovne zrelý, spoznáva Božiu vôľu a žije Pánu Bohu na česť a slávu už nie preto, že to prikazuje zákon, ale preto, lebo chce, lebo vie, že tým sa páči Bohu. Neznamená to, že by konal proti prikázaniam, že by nimi mal začať pohrdáť, že by už neboli potrebné. Ony naďalej zostávajú platné, len už nie sú hlavným motívom jeho konania.

Rovnako to však nesmie znamenať, že by azda mal pohrdáť tými, ktorí prikázania potrebujú, odvolávajú sa na ne a nemajú odvahu sami posúdiť, či to alebo ono je správne alebo nie. Podľa Pavla sa treba slabších vo viere ujímať a tvoriť s nimi jedno spoločenstvo. Pavel zdôrazňuje skutočnosť, ktorá často duchovne pyšným uniká, a to, že aj tí, čo sú slabší, čo potrebujú jasné prikázania, čo nedokážu ešte sami posudzovať veci, slúžia a žijú Pánovi. Vedť tým, že prijali evanjelium, stali sa tiež Kristovými nasledovníkmi, Jeho spoludedičmi, a tak aj našimi bratmi. Pred Kristom nieto teda rozdielu medzi tými duchovne silnými a duchovne slabšími, pretože ani tí slabší nepadnú, nakoľko sú už Kristovi a Kristus má moc podržať ich (v. 4).

V spoločenstve veriacich si vždy musíme uvedomovať, že či už sme na nízkej, či vysokej duchovnej úrovni, či sme vo viere začiatočníci, alebo pokročilí, či Pána Ježiša poznáme pár dní, alebo celý život, všetci sme Pánovi a nikto z nás nerobí nič sebe. Ak slúžime cirkvi, robíme to Pánovi. Ak zachovávame prikázania, robíme to Pánovi. Ak prejavujeme skutky lásky voči bratom, robíme to Pánovi. Dokonca aj keď umierame, umierame Pánovi. A ak nerobíme nič, Pánovi odopierame aj službu, aj prejav lásky, aj všetko ostatné. Naša duchovná úroveň pri tom nie je dôležitá, pretože Pán podrží aj slabých, aby nepadli. Vedť On umrel za všetkých a pred Ním raz pokľakne každé koleno, či je to človek mladý, či starý, či dlhoročný služobník, či nováčik.

Majme na pamäti, že v Kristovej rodine sme všetci bratmi a sestrami, že nik z nás nemá svoje dary, dokonca ani vlastnú vieru, sám od seba, ale že sme to prijali od Pána a že našou službou neslúžime sebe ani ľuďom, ale Pánovi. Hľadme na bratov a sestry ako na tých, ktorí sú rovnako povolání, rovnako milovaní Bohom, rovnako vykúpení Kristom a rovnako patria do spoločenstva, kde sme aj my. Jedine tak vytvoríme skutočné spoločenstvo, spoločenstvo cirkvi, ktorá bude telom Kristovým.

Štefan Kiss